

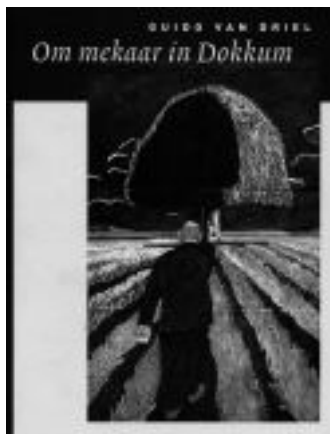
[K] **TUSSEN FILM EN BEELDVERHAAL.
HET WERK VAN GUIDO VAN DRIEL**

Zonder twijfel is Guido van Driel (° 1962, Amsterdam) de meest eigenzinnige stripmaker van Nederland. Het atypische parcours dat hij in zijn werk volgt, heeft stripparels opgeleverd waaraan het merendeel van zijn collega's zelfs niet na een heel leven toekomt.

Het heeft echter nog wel even geduurd voor Van Driel strips is beginnen te maken. Na omzwervingen door Nederland belandt Van Driel in het midden van de jaren tachtig opnieuw in zijn geboortestad, Amsterdam, waar hij geschiedenis gaat studeren. In 1994 maakt hij als autodidact *Vis aan de Wand*, een bevreedende graphic novel en meteen een ambitieuze start voor de jonge Van Driel, die dan alleen nog maar wat strip- en illustratiewerk voor een studentenblad op zijn naam heeft staan. Hij slaagt erin het album gepubliceerd te krijgen bij de gerenommeerde uitgeverij Oog & Blik en bereikt zo een ruim publiek. Ook vanuit Vlaanderen komt er al heel wat respons op dit debuut.

Van Driel gebruikt een associatieve stijl met veel ruimte voor surrealisme, wat in het Nederlandse stripverhaal op dat moment in ieder geval ongewoon is. Hij wordt onthaald als een frisse wind die waait door een muf striplandschap met jarenlang lopende reeksen en telkens weerkerende helden en verhalen. Voor *Vis aan de wand* krijgt hij de Stripschapprijs voor Album van het Jaar 1995. Twee jaar later komt Guido van Driel met een opvolger, *Mijnheer Servelaat neemt vakantie*, waarin hij doorgaat op de ingeslagen weg.

In *De fijnproever* (2000) verkent Van Driel de grenzen van het klassieke beeldverhaal nog verder. Stilaan lijkt hij genoeg te nemen met een klein maar trouw lezerspubliek, tot zijn carrière in 2002 een plotse wending neemt met *Toen we van de Duitsers verloren*. In dat album toont Van Driel zijn voorliefde voor geschiedenis, en het verhaal is dan ook veel steviger geworteld in historische bronnen dan zijn vorige strips. Hierdoor wint zijn werk aan toegankelijkheid en relevantie, en voor het eerst slaagt hij er ook in een echt karakterdrama te maken met sterke personages, los van het vormexperiment dat in zijn eerste albums veel prominenter aanwezig was. Tegelijk maakt Van Driel in 2000 zijn debuut

De kaften van *Om mekaar in Dokkum* (2004), *De ondergang van Amsterdam* (2007) en *Gasten* (2012)
© Guido van Driel / Oog & Blik.

als filmmaker met de documentaire *U spreekt met Frank Laufer*, over de excentrieke Nederlandse fotograaf. Vanaf 2000 combineert Van Driel strips en films, aangevuld met occasioneel schilder- en illustratiewerk.

Een volgende stap is de strip *Om mekaar in Dokkum* uit 2004. Die kwam tot stand in opdracht van de gemeente Dongeradeel (waarvan Dokkum een deelgemeente vormt), maar gaat in elk opzicht verder dan een gewone promotie voor de opdrachtgever. Na het verschijnen van het album zijn er vanuit de gemeente misnoegde commentaren op de strip gekomen. Het taalgebruik erin zou volgens verschillende bestuurders niet overeenstemmen met wat de gemeente voor ogen had toen ze de opdracht gaf. Toch is die kritiek al snel verstomd: zowel pers als publiek hebben *Om mekaar in Dokkum* omarmd als een van de grote Nederlandse strips. Dit meeslepende en complexe karakterdrama, waarin de tekenaar thrillerelementen integreert, mag inderdaad als het – voorlopige – meesterwerk van Guido van Driel worden beschouwd. Het betekent voor Guido van Driel een doorbraak bij een nieuw lezerspubliek en heeft van hem een van de grote Nederlandse auteurs gemaakt.

De ondergang van Amsterdam uit 2007, over klimaatverandering, is weer een heel andere strip dan zijn voorgangers en betekent een nieuwe stap in de ontwikkeling van Van Driels kunstenaarschap. Van Driel toont zich nooit tevreden met een bereikte

stijl: in *De ondergang van Amsterdam* kiest hij voor een stijl waarin de suggestie vooropstaat en de lezer als gevolg de draad kwijt kan raken. In 2007 wordt ook Van Driels korte film *Groen is toch de mooiste kleur voor gras?* uitgezonden door de VPRO. De reacties op zijn eerste fictiefilm zijn overwegend positief. De poëtische toon, die de pers opvalt, contrasteert met de gangbare Nederlandse filmproductie, waarin voor subtiele expressies doorgaans minder ruimte is.

Van Driels voorlopig laatste strip is *Gasten* (2012). In dit verhaal over twee Engelse vrienden Syd en Roger suggereert hij een wereld vol onderhuidse spanningen. Voorafgaand aan een voetbalwedstrijd dwalen ze door Amsterdam, terwijl Syd ook de laatste momenten herbeleeft van zijn tweelingbroer die in Amsterdam verdronk. Hoewel de tekeningen allesbehalve dynamisch zijn, boeit *Gasten* van de eerste tot de laatste pagina. Van Driel wisselt zijn kleurgebruik af en past het aan de teneur van de scène aan. Zo laat hij de kleuren mee de ontwikkeling van het verhaal bepalen. In *Gasten* is de combinatie van het statische tekenwerk en de onderhuidse spanningen bij de personages prominenter aanwezig dan ooit. Ook Van Driels fascinatie voor “zijn” Amsterdam blijkt duidelijk uit deze strip.

In 2013 komt dan eindelijk – het project heeft jarenlang gesluimerd – Guido van Driels langverwachte langspeelfilm in de zalen: de verfilming van zijn strip *Om mekaar in Dokkum* die

Still uit *De wederopstanding van een klootzak* (2013), de verfilming van de strip *Om mekaar in Dokkum*.

als titel *De wederopstanding van een klootzak* krijgt. In Nederland wordt de film lovend onthaald en is er ruime publieke belangstelling. De film mag zelfs het International Film Festival Rotterdam openen, wat voor een debuutfilm een verdienste is. Nu er een nieuwe strip in voorbereiding is, lijkt het vanzelfsprekend dat film en strip steeds meer naar elkaar zullen blijven toegroeien en invloeden van elkaar zullen ondergaan. Zo is Van Driels recentste strip *Gasten* opnieuw een sterke basis voor een speelfilmscenario.

Met een auteur als Guido van Driel lijkt de Nederlandse stripwereld weg te evolueren van zijn status als nostalgische niche binnen het bredere culturele leven. Hoewel Van Driel natuurlijk niet alleen verantwoordelijk is voor deze evolutie, is het toch net zijn brede visie op wat een verhaal kan inhouden die al sinds het begin van zijn carrière voor memorabele strips en films zorgt. Als het beeldverhaal meer wil zijn dan een stuk folklore of jeugdnostalgie, blijft er behoefte aan moedige creatieve geesten als Guido van Driel.

MARC BASTIJNS

[www.oogenblik.nl/web/Auteurspagina/
Guido-van-Driel.htm](http://www.oogenblik.nl/web/Auteurspagina/Guido-van-Driel.htm)